

‘Aandacht voor NAM is ook

In 1959 werd een groot gasveld ontdekt in de Groninger bodem. Nederland was blij met deze energievoorraad in eigen land en de productie werd snel opgestart. Nu, bijna zestig jaar later, staat gaswinning in een ander daglicht en wordt Groningen vooral in verband gebracht met ‘aardbevingen’ en ‘onveiligheid’, met weerstanden als gevolg. Hoe gaat producent NAM (Nederlandse Aardolie Maatschappij) daarmee om? BloembollenVisie ging op bezoek bij de vestiging in Loppersum.

Tekst: Monique Ooms
Fotografie: René Faas

In de periode tussen 1959 en 2012 is er geen speciale aandacht voor de gaswinning in Groningen. Om te voorkomen dat het grote gasveld in de noordelijke provincie de kleinere velden in het land uit de markt drukt, krijgen de kleine velden voorrang in de productie. Naarmate deze kleine velden minder kunnen leveren, wordt Groningen belangrijker: nu maakt 98 procent van de Nederlandse huishoudens gebruik van het aardgas dat in Groningen wordt gewonnen. In 1991 werd voor het eerst een aardbeving geregistreerd in Groningen die na onderzoek in verband werd gebracht met gaswinning. Toch was het probleem op dat moment nog niet zo groot: tussen midden jaren negentig en 2012 ontving de NAM zo’n elfhonderd schademeldingen. Na de aardbeving bij Huizinge, die 3.6 op de schaal van Richter was, liep het aantal schademeldingen flink op: tussen die beving en nu werden 40.000 schademeldingen ingediend. Het vertrouwen in het bedrijf is aanmerkelijk gedaald en de weerstand tegen gaswinning is toegenomen in de regio. Sindsdien heeft NAM een pakket aan maatregelen getroffen en bouwt de organisatie aan het contact met omwonenden.

SPECIALISME

“In onze communicatie met omwonenden gaat het in grote lijnen om twee zaken: veiligheid en schade”, vertelt woordvoerder Sander van Rootselaar van de NAM. “Toen eenmaal wetenschappelijk was aangetoond dat de bevingen werden veroorzaakt door onze gaswinning, hebben we een schaderegeling opgesteld en zijn we gaan werken met schadecontactpersonen. Inmiddels is een apart bedrijf op afstand van NAM opgericht voor het afhandelen van de schades: Centrum Veilig Wonen. Zij zijn speci-

alisten op dit terrein, we erkennen dat dit werk specifieke competenties vraagt.” Omdat de aandacht voor het gasveld in Groningen fors is toegenomen en er meer contact met omwonenden is sinds de beving in 2012, heeft de NAM de unit ‘aardbevingen’ opgericht die zich volledig met dit onderwerp bezighoudt. “Onze communicatieafdeling is na Huizinge drie keer zo groot geworden en mijn collega’s hebben elk hun eigen specialisme, van schadeherstel tot en met nieuwbouw.

.....
‘Bewoners stellen eerlijkheid en openheid op prijs, ook al is de boodschap niet positief’

Naast het hoofdkantoor in Assen, hebben we een vestiging hier in Loppersum geopend om dichtbij de bewoners te zitten. Ook hebben we, in samenwerking met de gemeente Loppersum, het Regionaal Informatiepunt Gaswinning in het gemeentehuis in Loppersum geopend waar mensen terecht kunnen met vragen.”

Sinds de aardbeving in Huizinge ligt de NAM onder een vergrootglas, stelt Van Rootselaar. “We zitten in de hoek waar de klappen vallen, op alles wat wij doen en laten wordt gereageerd, we worden nauwkeurig gevolgd door omwonenden en de media.” Dat zorgt voor druk bij de organisatie, maar Van Rootselaar ziet ook de positieve kant van alle aandacht. “Het is voor de NAM ook een kans om ons verhaal te vertellen, daar is immers nog nooit zoveel belangstelling voor geweest als nu. Wat

is de waarde van aardgas, hoe ziet de geologie eruit, hoe werkt de winning van aardgas? Dat willen mensen nu graag weten. Er zit veel kennis bij de NAM die we kunnen benutten om ons verhaal te vertellen. We zien nu dat de eerste associatie met aardgas het woord ‘aardbeving’ is, niet ‘verwarming’, ‘warm water’ of ‘koken’. Daar is in de periode tussen de ontdekking van het gasveld in Groningen tot aan ‘Huizinge’ te weinig in geïnvesteerd. We kunnen constateren dat dat een gemiste kans is.”

1,2 MILJARD

Op het gebied van communicatie is er dus achterstallig onderhoud opgelopen. “We moeten ons huis hier in Groningen op orde zien te krijgen. Dat betekent onder meer dat we ons verhaal over de meerwaarde van gaswinning beter moeten communiceren.” Verder zet de NAM een veelheid aan activiteiten in om tegemoet te komen aan omwonenden, waaronder een pakket aan maatregelen ter waarde van 1,2 miljard euro. “Daarbij gaat het om het veiliger maken van huizen, (duurzame) nieuwbouw, schadeherstel, leefbaarheid en economisch perspectief. Er is bovendien een nationaal coördinator aangesteld in de persoon van Hans Alders die alle activiteiten die samenhangen met aardbevingen, veiligheid en schadeherstel gaat coördineren.” Ook doet de organisatie continu onderzoek naar ontwikkelingen in de bodem om de risico’s op bevingen in kaart te brengen. “Die informatie delen wij, via publicaties in wetenschappelijke tijdschriften, maar ook met de omgeving. We zijn sowieso open in onze informatieverstrekking. Zo maken wij ook de metingen van de trillingssensoren openbaar op de site voor omwonenden over het Groninger gasveld en delen we maandelijks de productiecijfers per productielocatie. Dat zijn voor de olie- en gasindustrie interessante ontwikkelingen op het gebied van transparantie.”

Om tegemoet te komen aan de informatiebehoefte van omwonenden, organiseert de NAM bovendien zo’n twee tot drie keer per week bijeenkomsten. “We maken een soort tournee langs de Groninger dorpen, in samenwerking met de Veiligheidsregio en de Vereniging Groninger Dorpen. Daarnaast dragen we bij aan informatiemarkten van de gemeenten, samen met onder andere de Vereniging Groninger Bodem Beweging, die de belangen van bewoners behartigt.” Tijdens die ontmoetingen ervaart de NAM direct hoe het staat met de weerstand onder bewoners. “Daar kun je geen standaard benadering op loslaten: er is niet één Groninger, elk mens reageert anders. Er werd aangekondigd dat een blok huizen uit de zestiger jaren mogelijk wordt vervangen voor

een kans'

duurzame nieuwbouw, omdat versterken erg ingrijpend zou zijn. Een aantal bewoners ontving dit met applaus, maar een aantal bewoners was ontdaan omdat zij afscheid moesten nemen van hun oude huis. Daar moet je altijd rekening mee houden. Wij zorgen er ook voor dat we op informatieavonden met voldoende mensen van de NAM aanwezig zijn zodat we kunnen praten met mensen die bezorgd zijn, vragen of klachten hebben. Dat levert waardevolle feedback op. Je kunt niet volstaan met het zenden van je boodschap, je moet in gesprek gaan, en in gesprek blijven."

EERLIJKHEID

Wat de communicatiemensen van de NAM de afgelopen jaren ook hebben geleerd is om duidelijk te zijn in het communiceren van de boodschap. "Je kunt beter zeggen waar het op staat dan voorzichtig formuleren. En wees duidelijk over de weg die je inslaat. Bewoners stellen eerlijkheid en openheid op prijs, ook al is de boodschap niet positief. Bovendien hebben ze graag zo veel mogelijk informatie, je moet laten zien dat je niks achterhoudt. Mensen willen voelen dat ze serieus genomen worden. Zo'n scheur in je huis na een aardbeving hakt er wel in, daar moet je zorgvuldig mee omgaan." Een ander leerpunt in het contact met omwonenden en media: "Spreek alleen over zaken waarvan je kennis hebt en die bij jouw rol en functie passen. Kom later terug op een vraag als je het antwoord niet weet. En als je gesprekspartner jouw grenzen overschrijdt, geef dat dan aan. Soms lopen de emoties hoog op, belangrijk is dat we respectvol met elkaar blijven omgaan."

Ondanks alle inspanningen, is het vertrouwen bij omwonenden laag, weet Van Rootselaar. "Er moet nog veel werk verzet worden, we zetten kleine stappen. Er gebeuren ook goede dingen, niet iedereen zit er negatief in. Je houdt echter altijd felle tegenstanders, mensen die willen dat de gaswinning stopt: die bereik je niet. Bij het grootste deel van de omwonenden bouwen we echter wel wat op, zeker als we onze afspraken goed nakomen." Reageren op elk krantenbericht, doen Van Rootselaar en zijn collega's al lang niet meer. "Vaak gaat het daarbij om individuele gevallen, daar praten wij sowieso niet over met de pers. Bovendien kost het veel tijd en levert het nauwelijks iets op." Naast omwonenden zijn de medewerkers van de NAM ook een niet te missen groep. "Zij zijn onze ambassadeurs, ze worden in hun privéleven aangesproken op hun werkgever. Dus moeten we ervoor zorgen dat zij ook goed geïnformeerd zijn, zodat ze zich ondersteund voelen als ze met ons verhaal naar buiten gaan. Intern beginnen is extern winnen."

Sander van Rootselaar: 'Je kunt beter zeggen waar het op staat dan voorzichtig formuleren'